

طرحنامه

رویداد استانی

نور علی نور

«شناسایی و معرفی الگوهای موفق اعتکاف‌های دانش‌آموزی در سطح استان‌ها»

معاونت جوان و نوجوان

ستاد مرکزی اعتکاف

زمستان ۱۴۰۴

بیان مسئله

با توجه به اهمیت روزافزون اعتکاف‌های دانش‌آموزی در فرآیند تربیت دینی، اجتماعی و هویتی نسل نوجوان، یکی از چالش‌های اساسی موجود، "فقدان یک سازوکار بومی، عادلانه و نظام‌مند در سطح استان‌ها برای شناسایی، ارزیابی و معرفی الگوهای موفق اعتکاف‌های دانش‌آموزی و متصدیان اجرایی آن‌ها" می‌باشد.

در نبود چنین سازوکاری، بسیاری از تجربه‌های مؤثر، خلاق و متناسب با شرایط اجتماعی و فرهنگی استان‌ها، به دلیل محدودیت‌های رسانه‌ای، اجرایی و محیطی، در سطح ملی دیده نشده و امکان بهره‌برداری از آن‌ها در سیاست‌گذاری‌ها و رویدادهای کشوری فراهم نمی‌گردد. این مسئله موجب کاهش عدالت در دیده‌شدن، تضعیف انگیزه متصدیان اجرایی و فاصله گرفتن تصمیم‌سازی‌های ملی از واقعیت‌های میدانی استان‌ها شده است.

راه‌حل پیشنهادی

برگزاری یک "رویداد استانی با رویکرد بومی و با محوریت اعتکاف‌های دانش‌آموزی" به‌منظور شناسایی، ارزیابی و معرفی الگوهای موفق اجرایی، فرهنگی و رسانه‌ای اعتکاف‌های دانش‌آموزی، همراه با پیوست رسانه‌ای و تحلیلی، به‌عنوان حلقه واسطه میان میدان استان‌ها و سطح ملی.

دامنه و شمول طرح

این طرح "صرفاً ناظر به اعتکاف‌های دانش‌آموزی (دختران و پسران)" بوده و تمرکز آن بر متصدیان، مدیران، تیم‌های فرهنگی و رسانه‌ای برگزارکننده اعتکاف‌های دانش‌آموزی می‌باشد.

با توجه به اینکه پیشنهاد این طرح توسط کارگروه اعتکاف دانش‌آموزی خواهران استان قم مطرح شده است، اجرای طرح در مرحله نخست به‌صورت پایلوت در

استان قم انجام خواهد شده و تعمیم آن به سایر استان‌ها پس از ارزیابی نتایج پایلوت، صورت خواهد پذیرفت.

اهداف طرح

اهداف کلان

- ارتقای کیفیت تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری در سطح ملی
- افزایش عدالت در شناسایی و معرفی ظرفیت‌های استانی
- تمرکز بر مسائل، چالش‌ها و ظرفیت‌های بومی اعتکاف‌های دانش‌آموزی
- فراهم‌سازی زمینه تغذیه محتوایی رویدادهای ملی اعتکاف

اهداف خرد

- شناسایی و معرفی الگوهای موفق اعتکاف‌های دانش‌آموزی
- ارتقای سطح کیفی برنامه‌ها از طریق الگوسازی و انتقال تجربه
- آماده‌سازی متصدیان اجرایی برای حضور مؤثر در رویدادهای ملی
- ایجاد شبکه منسجم استانی میان فعالان اعتکاف دانش‌آموزی
- کاهش هزینه و زمان نشست‌ها و رویدادهای کشوری

ساختار مدیریتی و نظارتی طرح

ناظر عالی طرح در استان‌ها:

معاونت جوان و نوجوان ستاد مرکزی اعتکاف

(حجت‌الاسلام والمسلمین عباس صالحی)

مدیر رویداد در هر استان:

نماینده مردمی ستاد مرکزی اعتکاف در استان

مدیر اجرایی رویداد در استان:

رابط معاونت جوان و نوجوان ستاد مرکزی اعتکاف در استان

تیم دآوری استان:

متشکل از اساتید، مدیران باتجربه، فعالان میدانی و نظریه‌پردازان استانی، با نظر و تأیید مدیر رویداد و مدیر اجرایی استان

محورهای دریافت آثار و مستندات

- برنامه‌ها و طرح‌های شاخص اعتکاف دانش‌آموزی
- روایت‌ها و مستندات رسانه‌ای
- تولیدات آموزشی و تربیتی
- گزارش‌های تحلیلی و اجرایی
- خبر و یادداشت‌نویسی
- سایر مستندات مرتبط

بخش‌های برگزیده رویداد

به‌منظور جلوگیری از شخص‌محوری و تمرکز بر تجربه‌های قابل تعمیم، بخش‌های برگزیده به‌صورت الگو محور تعریف می‌شوند

- "الگوی موفق مدیریت اعتکاف دانش‌آموزی"
- "الگوی موفق برنامه‌ریزی و اجرای فرهنگی"
- "الگوی موفق فعالیت رسانه‌ای و روایت‌گری اعتکاف"
- "الگوی موفق اعتکاف دانش‌آموزی مسجدمحور"

شاخص‌های ارزیابی

ملاحظه عمومی:

امکانات فنی، مالی و زیرساختی معیار برتری نخواهند بود؛ ملاک ارزیابی، خلاقیت، نوآوری و استفاده هوشمندانه از ظرفیت‌های در دسترس هر مجموعه است. شاخص‌ها متناسب با بوم استان و شرایط اجرایی هر اعتکاف سنجیده می‌شوند.

(الف) شاخص‌های بخش

"الگوی موفق مدیریت اعتکاف دانش‌آموزی"

- طراحی ساختار اجرایی منسجم و شفاف
- برنامه‌ریزی، زمان‌بندی و مدیریت فرآیند اعتکاف
- مدیریت مؤثر منابع انسانی (مربیان، خادمین، عوامل اجرایی)
- خلاقیت در جذب، گزینش و سازماندهی مربیان و خادمین
- توان مدیریت چالش‌ها، بحران‌ها و محدودیت‌های اجرایی
- هماهنگی با ارکان مسجد، خانواده‌ها و نهادهای مرتبط
- رعایت اصول تربیتی، اخلاقی و صیانتی در مدیریت
- انسجام کلی در اجرا و جلوگیری از موازی‌کاری
- قابلیت تعمیم و الگوبرداری از الگوی مدیریتی ارائه‌شده

(ب) شاخص‌های بخش

"الگوی موفق برنامه‌ریزی و اجرای فرهنگی"

- وجود برنامه تربیتی منسجم، هدفمند و مرحله‌بندی‌شده
- توجه به اقتضائات رشدی و تفکیک سنی دانش‌آموزان
- خلاقیت و نوآوری در طراحی برنامه‌های تربیتی و فرهنگی
- پاسخ‌گویی برنامه‌ها به مسائل اجتماعی، هویتی و تربیتی جامعه هدف
- تنوع و جذابیت برنامه‌ها در عین حفظ روح معنوی اعتکاف

- کیفیت تعامل مربیان با دانش‌آموزان
- ویژه‌برنامه‌های فرهنگی متناسب با بوم استان
- تولید محتوای آموزشی و تربیتی متناسب
- پیش‌بینی و اجرای طرح تداوم ارتباط با دانش‌آموزان پس از اعتکاف
- فضاسازی ساده، خلاقانه و متناسب با فضای اعتکاف

(ج) شاخص‌های بخش

"الگوی موفق فعالیت رسانه‌ای و روایت‌گری اعتکاف"

- روایت‌گری صادقانه، بومی و درون‌زیسته از تجربه اعتکاف
- خلاقیت در تولید محتوای رسانه‌ای متناسب با مخاطب دانش‌آموزی
- ساخت روایت‌های رسانه‌ای اثرگذار
- تولید محتوای آموزشی، خبری و تحلیلی مرتبط با اعتکاف
- خبر و یادداشت‌نویسی هدفمند
- استفاده هوشمندانه از ابزارها و بسترهای رسانه‌ای در دسترس
- توجه به پیام‌های تربیتی و معنوی در محتوا
- استمرار روایت و مستندسازی پس از اعتکاف
- قابلیت الگوبرداری از الگوی رسانه‌ای ارائه‌شده

مکانیزم انتخاب و رتبه‌بندی اعتکاف برتر استانی

به‌منظور پرهیز از داوری سلیقه‌ای، حذف فردمحوری و ایجاد شفافیت در فرآیند انتخاب، عنوان «اعتکاف دانش‌آموزی برتر استانی» به‌صورت مستقل داوری نمی‌شود؛ بلکه نتیجه‌ی تجميع امتیازات اعتکاف‌ها در بخش‌های مختلف برگزیده خواهد بود.

مراحل مکانیزم انتخاب به شرح زیر است:

۱. داوران استان، بر اساس شاخص‌های مصوب، در هر یک از بخش‌های زیر اقدام به ارزیابی می‌نمایند:

◦ الگوی موفق مدیریت اعتکاف دانش‌آموزی

◦ الگوی موفق برنامه‌ریزی و اجرای فرهنگی

◦ الگوی موفق فعالیت رسانه‌ای و روایت‌گری اعتکاف

۲. در هر بخش، داوران ۱۰ **اعتکاف دانش‌آموزی برتر استان** را به ترتیب اولویت (از قوی‌ترین تا ضعیف‌ترین) رتبه‌بندی می‌کنند.

۳. نظام امتیازدهی در هر بخش به صورت زیر خواهد بود:

◦ رتبه اول: ۱۰ امتیاز

◦ رتبه دوم: ۹ امتیاز

◦ ...

◦ رتبه دهم: ۱ امتیاز

۴. هر اعتکاف می‌تواند در یک یا چند بخش، امتیاز کسب نماید.

۵. در پایان، **مجموع امتیازات هر اعتکاف از سه بخش فوق محاسبه می‌شود.**

۶. اعتکاف‌هایی که بالاترین مجموع امتیاز را کسب نمایند، به عنوان: **"اعتکاف‌های دانش‌آموزی برتر استانی"** معرفی خواهند شد.

نکته مهم:

این سازوکار موجب می‌شود عنوان «اعتکاف برتر» نه بر اساس یک داوری کلی و مبهم، بلکه بر پایه **عملکرد واقعی اعتکاف در حوزه‌های مدیریت، فرهنگ و رسانه** و به صورت کاملاً شفاف و قابل دفاع تعیین گردد.

خروجی‌های مورد انتظار از استان‌ها

- گزارش مکتوب تحلیلی استان
- بسته پیشنهادی اجرایی و سیاستی
- فهرست چالش‌ها و مسائل اولویت‌دار
- معرفی الگوهای موفق استانی

- نمایندگان آماده برای حضور در رویداد ملی

مستندسازی، فرآیندسنجی و تولید بسته انتقال تجربه الگوهای موفق

در راستای تحقق هدف الگوسازی، ارتقای کیفی اعتکاف‌های دانش‌آموزی و تسهیل تعمیم تجربه‌های موفق در سطح ملی، پس از شناسایی الگوهای موفق استانی در هر یک از بخش‌ها، فرآیند مستندسازی و تولید محتوای انتقال تجربه انجام خواهد شد.

این فرآیند با هدف استخراج دانش عملیاتی، تجربیات میدانی و الگوهای قابل اجرا طراحی شده و شامل موارد زیر است:

۱. تولید گزارش تصویری و صوتی

- انجام مصاحبه‌های ساختاریافته با مسئولین و تیم‌های اجرایی الگوهای موفق

- ثبت روایت تجربه، چالش‌ها، راه‌حل‌ها و عوامل موفقیت
- تولید محتوای تصویری کوتاه و قابل انتشار

۲. تدوین تجربه مکتوب و فرآیندسنجی اجرا

- مستندسازی مراحل طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه
- استخراج الگوی اجرایی قابل تکرار
- شناسایی پیش‌نیازها، الزامات و نقاط حساس اجرا

۳. جمع‌بندی ضامم و فایل‌های مورد نیاز اجرا

- نمونه برنامه‌ها، جدول زمان‌بندی، ساختار تیم اجرایی
- نمونه محتواهای آموزشی، رسانه‌ای و فرهنگی
- ابزارها و قالب‌های مورد استفاده در اجرا

۴. تولید بسته انتقال تجربه (Product-based Output)

خروجی نهایی این فرآیند، یک بسته کاربردی شامل محتوای تصویری، صوتی و مکتوب خواهد بود که امکان بهره‌برداری، آموزش و الگوبرداری برای سایر استان‌ها و مساجد برگزارکننده اعتکاف دانش‌آموزی را فراهم می‌کند.

۵. ایجاد بانک اطلاعاتی ملی اعتکاف‌های دانش‌آموزی

کلیه مستندات تولیدشده در قالب یک بانک اطلاعاتی منسجم ذخیره شده

و به عنوان مرجع تجربیات اجرایی و سیاستی اعتکاف دانش‌آموزی در سطح کشور مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

چک لیست برنامه های رویداد ملی نور علی نور

دسته اول: آماده سازی و برنامه ریزی اولیه	تشکیل تیم اجرایی استانی	معرفی مدیر اجرایی استان (رابط معاونت جوان و نوجوان ستاد مرکزی)
		مسئول هماهنگی امور فرهنگی
		مسئول رسانه و مستندسازی
		مسئول ارتباط با مساجد و متصدیان اعتکاف
		دبیر تیم داوری استان
		مسئول ثبت و بایگانی آثار
		تعیین مسئولیت های دقیق هر عضو و شرح وظایف
دسته دوم: آماده سازی زیرساخت و اطلاع رسانی	برنامه ریزی اولیه	بازخوانی کامل طرحنامه و شاخص های ارزیابی
		تهیه تقویم زمانی مرحله ای برای اجرای رویداد
		تعیین اولویت ها، بودجه و منابع مورد نیاز
		هماهنگی با ناظر ستاد مرکزی (حجت الاسلام عباس صالحی)
دسته سوم: جمع آوری و پالایش آثار	ایجاد کانال های ارتباطی	گروه های واتس اپ/تلگرام برای تیم اجرایی
		فرم ها و سامانه های آنلاین برای دریافت آثار
		پایگاه اطلاع رسانی برای مساجد استان
	اطلاع رسانی به مساجد و متصدیان	ارسال نامه رسمی به مساجد با توضیح اهداف و شاخص ها
		معرفی بخش های برگزیده و شاخص های ارزیابی
		اعلام مهلت ارسال آثار
دسته چهارم: داوری و انتخاب برگزیدگان	تجهیز زیرساخت های اجرایی	فضای فیزیکی برای جلسات داوری و کارگروه ها
		نرم افزار یا سامانه جمع آوری آثار و مستندات
		تجهیزات صوتی، تصویری و اداری مورد نیاز
	آموزش و آماده سازی تیم	آموزش تیم اجرایی درباره شاخص ها و فرآیند داوری
		برگزاری کارگاه کوتاه برای متصدیان استان درباره نحوه تکمیل آثار
		تعیین معیارهای ثبت و بایگانی آثار
دسته پنجم: جمع آوری و پالایش آثار	دریافت آثار	جمع آوری آثار در سه بخش برگزیده
		بررسی صحت و کامل بودن آثار
		دسته بندی آثار بر اساس بخش برگزیده
	پالایش اولیه توسط تیم اجرایی	حذف یا پیگیری آثار ناقص
		شماره گذاری و بایگانی آثار
		ثبت الکترونیکی آثار در سامانه ملی (در صورت وجود)
دسته ششم: انتخاب برگزیدگان	تشکیل تیم داوری	انتخاب اساتید، مدیران و نظریه پردازان با تأیید مدیر
		داوری آثار بر اساس شاخص های هر بخش
	جلسات داوری	رتبه بندی ۱۰ اثر برتر هر بخش (رتبه اول ۱۰ امتیاز، رتبه دهم ۱ امتیاز)
		جمع امتیازات هر اعتکاف از سه بخش

	تعیین اعتکاف‌های برتر استانی بر اساس مجموع امتیازات	محاسبه امتیازات	
	ارائه نتایج به مدیر استان و ناظر ستاد مرکزی	تایید نهایی	
	ثبت و مستندسازی نتایج داوری		
	استخراج چالش‌ها، محدودیت‌ها و پیشنهادهای اجرایی	تحلیل نقاط قوت و ضعف	دسته پنجم: تحلیل و پیشنهادات
	دسته‌بندی پیشنهادهای سه حوزه: مدیریت، فرهنگی، رسانه‌ای		
	معرفی برگزیدگان	تهیه گزارش استانی	
	امتیازات و رتبه‌ها		
	توصیه‌های اجرایی و پیشنهادات برای ارتقا		
	دعوت از متصدیان، مربیان، مدیران مساجد و تیم داوری	برگزاری گردهمایی جامع	دسته هفتم: رویداد پایانی و معرفی برگزیدگان
	نمایش آثار برگزیده در بخش‌های مختلف	اعلام و تقدیر از برگزیدگان	
	معرفی «الگوهای موفق مدیریت، فرهنگی و رسانه‌ای»	مستندسازی رویداد پایانی	
	معرفی «اعتکاف‌های برتر استانی» بر اساس امتیاز کل		
	گزارش تصویری، خبری و تحلیلی		
	ثبت تجارب و نکات برای استفاده در پایلوت‌های بعدی		
	لیست برگزیدگان هر بخش	ارسال گزارش کامل استان	دسته هشتم: ارسال گزارش و مستندات به ستاد مرکزی
	اعتکاف‌های برتر استانی		
	نقاط قوت و ضعف، پیشنهادات اجرایی		
	مستندات تصویری و رسانه‌ای	پیگیری بازخورد ستاد مرکزی	
	دریافت نظر و اصلاحات		
	آماده‌سازی استان برای مرحله بعد یا رویداد ملی		
	تعیین تیم رسانه‌ای (تصویربردار، تدوین‌گر، نویسنده تجربه)	آماده‌سازی ساختار و تیم مستندسازی	
	توجیه تیم درباره هدف (انتقال تجربه، نه تبلیغ شخصی)		
	ابلاغ چارچوب محتوایی از طرف مدیر رویداد استان		
	هماهنگی با ناظر ستاد مرکزی در خصوص استانداردها		
	دریافت فهرست نهایی الگوهای موفق از دبیرخانه استان	انتخاب الگوهای مشمول مستندسازی	دسته نهم: تولید بسته انتقال تجربه الگوهای موفق
	اولویت‌بندی الگوها (در صورت محدودیت منابع)		
	اخذ رضایت و آمادگی همکاری از الگوهای منتخب		
	تعیین زمان‌بندی مستندسازی برای هر الگو		
	طراحی فرم مصاحبه ساختاریافته (سؤال‌های ثابت)	طراحی چارچوب مصاحبه و فرآیندسنجی	
	طراحی فرم فرآیندسنجی (مراحل اجرا، چالش‌ها، راه‌حل‌ها)		
	تعریف شاخص‌های استخراج تجربه قابل انتقال		
	تأیید چارچوب‌ها توسط مدیر استان		
	ضبط مصاحبه تصویری با الگوهای موفق	تولید محتوای تصویری و صوتی	
	ضبط روایت میدانی از فضای اجرا (در صورت امکان)		
	ضبط توضیح فرآیند توسط مدیر یا تیم اجرایی		

	رعایت کیفیت تصویر، صدا و قاب‌بندی	
	اخذ رضایت‌نامه انتشار محتوا	
	انتخاب بخش‌های کلیدی مصاحبه	تدوین محتوای تصویری نهایی
	تدوین ویدئوی روایت تجربه (۵-۱۰ دقیقه)	
	تولید نسخه کوتاه رسانه‌ای (۱-۳ دقیقه)	
	بررسی و اصلاح نهایی توسط مدیر استان	
	استخراج مراحل اجرایی از مصاحبه‌ها	
	نگارش تجربه مکتوب با ساختار مشخص	تدوین تجربه مکتوب و فرآیندسنجی
	تفکیک: پیش‌نیازها / اجرا / چالش‌ها / دستاوردها	
	تبدیل تجربه به الگوی قابل تکرار	
	تأیید متن توسط الگوی موفق و مدیر استان	
	دریافت برنامه‌ها، جدول‌ها و قالب‌ها	جمع‌آوری و سامان‌دهی ضمایم اجرایی
	دریافت نمونه محتواهای فرهنگی و رسانه‌ای	
	سامان‌دهی فایل‌ها با نام‌گذاری استاندارد	
	حذف اطلاعات شخصی یا غیرقابل انتشار	
	تجميع محتوای تصویری، صوتی و مکتوب	تولید «بسته انتقال تجربه»
	طراحی ساختار بسته (راهنما، محتوا، ضمایم)	
	تهیه فایل معرفی بسته (راهنمای استفاده)	
	بررسی قابلیت استفاده برای استان‌های دیگر	

"و ما توفیقی إلا بالله"